

Η ΓΕΩΡΓΙΚΟ-ΟΙΚΟΚΥΡΙΚΗ ΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΔΑΣ

ΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ Σ. Δ. Γ.

Κύριε Υπουργέ,

Ἐπειδὴ ἐπληροφόρηθημεν ὅτι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Σας ἐτοιμάζεται τὸ νομοσχέδιον διὰ τὴν Γεωργικὴν μόρφωσιν, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ Σᾶς ὑποβάλωμεν τὰς ἀτόψεις τοῦ Συνδέσμου σχετικῶς μετὰ τὴν γυναικειάν γεωργικὴν μόρφωσιν, μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ θελήσῃτε ν' ἀσχοληθῆτε καὶ μετὰ αὐτὴν.

Α') Ὅσον ἀφορᾷ τὴν **στοιχειώδη γεωργικὴν μόρφωσιν** ποῦ πρέπει νὰ δίδεται εἰς τὰ σχολεῖα τῆς κατωτέρας γενικῆς μορφώσεως, θὰ εἴχομεν τὴν ἐξῆς ἐπιφύλαξιν τὴν ὁποίαν θεωροῦμεν βασικὴν. Ὅτι διὰ νὰ ἀποδώσῃ πραγματικὰ ἀποτελέσματα τὰ σχολεῖα αὐτὰ, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀγροτικούς πληθυσμούς, δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ δοθῶν μερικὰ στοιχεῖα γεωργικῶν γνώσεων ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ σημερινοῦ σχολείου. Διότι ἐφ' ὅσον τὸ Δημοτικὸν μας Σχολεῖον διέπεται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ κλασικισμοῦ καὶ χρησιμεύει ὡς πρώτη βαθμὶς τοῦ κλασικοῦ σχολείου, μένει ξένον πρὸς τὸν χωρικὸν καὶ τὴν ζωὴν του καὶ ἀσφαλῶς δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ καλλιεργήσῃ κυρίως τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν γῆν καὶ τὴν καλλιέργειάν της ποῦ εἶναι ὁ κύριος σκοπὸς τῆς εἰσαγωγῆς τῶν γεωργικῶν γνώσεων εἰς τὰ σχολεῖα τῆς κατωτάτης γενικῆς μορφώσεως. Μόνον μετὰ τὸ ἐξατάξιον τοῦλάχιστον σήμερον Δημοτικὸν Σχολεῖον, ποῦ θὰ εἶναι κοινὸν δι' ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ Κράτους, θὰ κυβερνᾶται μετὰ τὸ σύστημα τῆς αὐτοδιοικήσεως μέσα εἰς μίαν γενικὴν διοικητικὴν ἀποκέντρωσιν καὶ θὰ ἔχη σκοπὸν νὰ μορφώσῃ ἀνθρώπους ἱκανοὺς νὰ δημιουργήσῃ, (σχολεῖα ἐργασίας) ἀντὶ νὰ τοὺς δίδῃ ἄλλὰς γνώσεις, θὰ εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ὁ προσανατολισμὸς καὶ τῶν παιδιῶν τῶν χωρικῶν πρὸς τὴν παραγωγικὴν ἐργασίαν.

Διὰ τοῦτο θεωροῦμεν ἀπολύτως ἀναγκαίαν τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν, ἣ ὁποία διεκόπη καὶ ἀπαραίτητον τὴν στενὴν συνεργασίαν τῶν Ὑπουργείων Γεωργίας, Παιδείας καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅσον ἀφορᾷ τὸν καθορισμὸν μιᾶς ἐνιαίας ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς, τῆς ὁποίας μέρος θ' ἀποτελεῖ ἡ φροντίς διὰ τὴν γεωργικὴν μόρφωσιν.

Μετὰ τὰς παραπάνω προϋποθέσεις Σᾶς ὑποβάλλομεν τὰς ἐξῆς προτάσεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν στοιχειώδη γεωργικὴν μόρφωσιν, ἣ ὁποία προκειμένου περὶ γυναικῶν εἶναι ἀνάγκη νὰ λάβῃ τὸν τύπον τῆς γεωργικο-οἰκοκυρικῆς ὥστε νὰ προετοιμάσῃ τὴν χωρικὴν εἰς τὰ διπλά της καθήκοντα τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς νοικοκυραίας.

Τὰ στοιχεῖα τῆς πρακτικῆς γεωργικῆς μορφώσεως τὰ ὁποία θὰ δίδονται εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα τῶν ἀγροτικῶν περιφερειῶν πρέπει νὰ ἐπιδιώκουν ὄχι τὴν μετάδοσιν γεωργικῶν γνώσεων, ἀλλὰ κυρίως:

α) Ν' ἀναπτύξουν τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀγροτικὴν ζωὴν διὰ νὰ πολεμηθῇ ἡ ἐγκατάλειψις

τῶν χωριῶν, ὄχι μόνον ἀπὸ τὰς γυναῖκας ποῦ ἐργάζονται τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς νοικοκυραίας ποῦ θ' ἀποτελέσουν τοὺς ἐκπολιτιστικούς του πυρήνας.

β) Νὰ καλλιεργήσῃ τὸ προοδευτικὸν πνεῦμα διὰ τὴν καλυτέρευσιν τῶν ὄρων τῆς παραγωγῆς καὶ περισσότερον εἰς τοὺς κλάδους ὅπου μπορεῖ ἰδιαιτέρως ν' ἀσχοληθῇ ἡ χωρική, δηλαδὴ γαλακτοκομίαν, κηπουρικὴν, ἀνθοκομίαν, περιποίησην τῶν κατοικιδίων ζώων, ὀρνιθοτροφίαν, μελισσοκομίαν, μεταξοσκωληκοτροφίαν, κονσερβοποιίαν, καλλιτέραν συσκευῆν καὶ περιποίησιν τῶν λαχανικῶν καὶ τῶν ὀπωρικῶν κλπ. ἀναλόγως τῆς περιφερείας ὅπου εὑρίσκεται τὸ σχολεῖον.

γ) Νὰ δώσουν εἰς τὴν χωρικὴν τὰς στοιχειώδεις γνώσεις διαιτητικῆς, καθαριότητος, ὑγιεινῆς τοῦ σπιτιοῦ ὡς καὶ στοιχεῖα παιδοκομίας, ὅσαι μπαίνουν εἰς τὸ πλαῖσιον τῶν στοιχειωδῶν οἰκοκυρικῶν γνώσεων, ἀπολύτως προσηρμοσμένας εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ζωὴν τῶν χωρικῶν.

Τὸ **διδασκαλικὸν προσωπικὸν** θὰ ἐτοιμασθῇ ἀνδραγαθῶν εἰς τὰ Διδασκαλεῖα μαθήματα γεωργικὰ καὶ γίνῃ καὶ πρακτικὴ ἐξάσκησης μετὰ σκοπὸν, ὄχι τόσον ν' ἀποκτήσῃ οἱ διδάσκαλοι καὶ τῶν δύο φύλων εἰδικὰς γεωργικὰς γνώσεις, ἀλλὰ κυρίως νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν σπουδαιότητα τῶν σκοπῶν ποῦ ἀναφέραμε παραπάνω, ὥστε νὰ προσανατολισθῶν πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ τοὺς χωρικοὺς τῶν δύο φύλων. Ὡς πρὸς τὸ ἤδη ὑπηρετοῦν προσωπικόν, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ μετεκπαιδευθῇ ὑποχρεωτικῶς καὶ μετὰ μαθήματα ἕξ μηνῶν (τρὶς μῆνας κατ' ἔτος) ποῦ νὰ ὀργανώνονται τὰς ἐποχὰς τῶν διακοπῶν, μαζί μετὰ πρακτικὴν ἀσκήσιν, εἰς τὰς μέσας γεωργικὰς σχολὰς ποῦ ὑπάρχουν. Τὰ μαθήματα αὐτὰ νὰ ὑποχρεωθοῦν νὰ παρακολουθήσῃ οἱ Διδάσκαλοι τῶν Γεωργικῶν περιφερειῶν διαδοχικῶς. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰ οἰκοκυρικὰ μαθήματα θὰ ἦτο δυνατόν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον νὰ μάθουν αἱ διδάσκαλισσαι καὶ τὰς πρακτικὰς αὐτὰς γνώσεις ἀπὸ τὰς εἰδικὰς πτυχιούχους ξένων οἰκοκυρικῶν Σχολῶν, κυρίως διὰ νὰ προσανατολισθοῦν αἱ ἴδιαι ὥστε νὰ βλέπουν τὰς ὑφισταμένας εἰς κάθε χωριὸ ἀνάγκας καὶ νὰ προσαρμόζουν τὴν διδασκαλίαν των ἢ τὰς ὁδηγίας των.

Β') Ὅσον ἀφορᾷ τὴν **μετασχολικὴν γεωργικὴν μόρφωσιν**, νὰ ὀργανωθῇ καὶ εἰς τὸν τόπον μας ὁ πλήρης γεωργικο-οἰκοκυρικὸς κλάδος, ὁ ὁποῖος παντοῦ λαμβάνει ἐξαιρετικὴν ἔκτασιν.

Ἡ ἀνάγκη τῆς ὀργανώσεώς του εἶναι μεγάλη.

α) Διότι θὰ μορφώσῃ καὶ νέας χωρικὰς αἰ ὁποῖαι ἔφυγον ἤδη ἀπὸ τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον καὶ θὰ μείνουν συνεπῶς χωρὶς καμμίαν μόρφωσιν ὥστε νὰ τὰς κάμηκανὰς νὰ ἐπαρκέσουν εἰς τὰ πολλαπλὰ των καθήκοντα ὡς παραγωγῶν, νοικοκυρῶν καὶ μητέρων.

β) Διότι θὰ συντελέσῃ εἰς τὸν ἐκπολιτισμὸν τῶν χωριῶν ταχύτερον καὶ θὰ κατευθύνῃ τὸν πολιτισμὸν

αὐτὸν πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ χωριοῦ, τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν καλύτερευσιν τῆς ζωῆς του, ὥστε ν' ἀπομακρύνῃ κατὰ τὸ δυνατόν τοὺς χωρικοὺς ἀπὸ τὴν ἀδικον σπατάλην χρήματος καὶ τὸν προσηλυτισμὸν τῶν πόλεων ποῦ συντελεῖται ἀθρόως, τὴν ὅτι οἱ χωρικοὶ ἐκέρδι-σαν ἐκ τῆς παραγωγῆς των.

γ) Διότι θὰ ἔχη ἄμεσον ἀποτέλεσμα τὴν ἐξάπλω-σιν ὠρισμένων κλάδων παραγωγῆς καὶ τὴν καλύτε-ρευσιν τῶν ὄρων τῆς παραγωγῆς αὐτῆς ποῦ θ' ἀπο-φέρῃ κέρδη εἰς τοὺς χωρικοὺς καὶ ἔτσι ἐμμέσως θὰ τοὺς συγκαρτήσῃ στὸ χωριό, ἀλλὰ καὶ θὰ ὠφελήσῃ ἐν γένει τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας.

δ) Διότι εἶναι ἰδιαιτέρη καὶ ἄμεσος ἀνάγκη νὰ μορφωθοῦν ὀλόκληροι προσφυγικοὶ πληθυσμοὶ συ-νηθισμένοι ὑπὸ ἄλλας συνθήκας, ὥστε νὰ προσαρμο-σθοῦν καλύτερον εἰς τὸ σημερινὸν περιβάλλον καὶ ν' ἀποδώσουν περισσότερα.

ε) Διότι εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ διαδοθοῦν με-ρικαὶ πρακτικαὶ γνώσεις ὑγιεινῆς, παιδοκομίας καὶ πρώτων φροντίδων στοὺς ἀσθενεῖς, αἱ ὁποῖαι διδο-νται διὰ τῶν γεωργικο-οἰκοκυρικῶν σχολείων διὰ νὰ καλύτερεύσουν μερικοὶ ἀθλοὶ πραγματικῶς ὄροι τῆς ζωῆς τῶν χωρικῶν, ποῦ δὲν ὀφείλονται εἰς οἰκονομι-κὴν καχεξίαν, ἀλλὰ πρὸ πάντων εἰς ἀμάθειαν.

Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους παρακαλοῦμεν νὰ λάβετε ὑπ' ὄψιν Σας τὰ κατωτέρω :

1ον. Ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀπὸ 7ης Ὀκτω-βρίου Ν.Δ. «περὶ στοιχειώδους γεωργικῆς ἐκπαι-δεύσεως», δεόν νὰ λάβετε πρόνοιαν δι' ἐγ-γράφου Σας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας νὰ κληθοῦν ἄμεσως εἰς τὰ κατὰ τὰς θερινὰς διακοπὰς λει-τουροῦντα μετεκπαιδευτικὰ φροντιστήρια καὶ διδα-σκάλισσαι, αἱ ὁποῖαι νὰ καταρτισθοῦν εἰς τὰ γεωρ-γικὰ καὶ τὰ οἰκοκυρικὰ μαθήματα. Ὁ ἀριθμὸς των νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὀριζομένων διδασκάλων διὰ τὰ ὠρισθέντα σήμερον 6 γεωργικὰ φροντιστήρια, τὸ δὲ πρόγραμμα τῶν γεωργικῶν μα-θημάτων δεόν νὰ εἶναι κοινὸν διὰ τοὺς μετεκπαιδευ-μένους. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ οἰκοκυρικὸν μέρος εἶναι εὐκόλον νὰ καταρτισθῇ καὶ νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸν Συμ-βούλιον τοῦ Ὑπουργείου Σας ἀπὸ τὰς εἰδικὰς πτυ-χιούχους οἰκοκυρικῶν σπουδῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἠδύ-ναντο νὰ ἐπαρκέσουν καὶ διὰ τὰ 6 φροντιστήρια ἂν ἐδίδασκον ἐπὶ τρίμηνον εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν.

2ον) Παραλλήλως νομίζομεν ἀπαραίτητον νὰ ἐξε-τάσῃτε καὶ τὸ ζήτημα τῆς εἰσαγωγῆς τῶν περιοδεύόν-των γεωργικο-οἰκοκυρικῶν σχολείων (écoles ména-gères ambulantes.)

Ἐπιμένομεν εἰς τὴν ἄμεσον ἀνάγκην τῆς ἰδρύ-σεως τοῦλάχιστον τῶν κατωτέρων περιοδεύόντων σχο-λείων, ἐκτὸς τῶν Κυριακῶν γεωργικῶν σχολείων, ὡς καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῆς μετεκπαιδεύσεως τοῦ γυναι-κείου προσωπικοῦ, ἂν ἡ πλήρης ὀργάνωσις τοῦ κλάδου, μετὰ μέσον καὶ ἀνωτέρων γεωργικο-οἰκοκυ-ρικῶν σχολῶν καθίσταται ὑπὸ τὰς σημερινὰς οἰκονο-μικὰς συνθήκας ἀνέφικτος.

Τὸν τύπον τῶν περιοδεύόντων σχολείων θεωροῦ-μεν προτιμότερον καὶ διὰ τὸν τόπον μας ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ, διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους :

α) Διότι εἶναι ἀπολύτως πρακτικά, β) διότι ἀπαι-τοῦν μικροτέρας δαπάνας ἐνῶ ἐξυπηρετοῦν περισσοτέ-ρας τῆς μιᾶς περιφερείας, γ) διότι τὸ προσωπικόν των εἰδικεύεται σοντόμως καὶ ἀποκτᾷ μεγάλην πεί-ραν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ὠφελοῦνται ἄμεσα αἱ μαθήτριά. Τὰ σχολεῖα αὐτὰ δίνουν α) πρακτικὰς γνώσεις ἀπο-λύτως προσηρμοσμένας εἰς τὰς τοπικὰς ἀνάγκας, καὶ κυρίως εἰς τοὺς κλάδους ποῦ ἀφοροῦν τὴν γυναικίαν ἐργασίαν στὰ χωριά ποῦ ὑπάρχει ἀνάγκη ν' ἀναπτυ-χθοῦν, β) στοιχειώδεις οἰκοκυρικὰς καὶ γ) στοιχειώ-δεις γνώσεις ὑγιεινῆς καὶ παιδοκομίας.

Τὰ σχολεῖα αὐτὰ θὰ βασισθοῦν ἐπὶ τῆς γενικῆς μορφώσεως. Ὅσο καὶ ἂν εἶναι μεγάλη ἡ γυναικεία ἀγγραμματοσύνη στὰ χωριά, ὑπάρχουν σὲ κάθε χωριὸ 15 τοῦλάχιστον κορίτσια ποῦ ἔχουν τελειώσῃ τὸ Δη-μοτικὸ Σχολεῖο μετὰ τὴν μόρφωσιν δὲ αὐτὴν τὰ κορί-τσια αὐτὰ θ' ἀποτελέσουν ἕνα πυρῆνα προόδου. Ἐὰν εἰς τὰ κυριώτερα χωριά κάθε περιφερείας ἦτο δυνατόν νὰ ἐγκατασταθῇ διαδοχικῶς ἕνα σχολεῖον τοῦ εἶδους αὐτοῦ κατὰ τοὺς μῆνας ποῦ ἡ ἐργασία εἶναι ὀλιγωτέρα καὶ νὰ μείνῃ 3-6 μῆνας ἀντὶ τῶν 1. 1/2-3 ποῦ εἶναι ὁ κανονικὸς χρόνος δι' αὐτὰ τὰ σχολεῖα εἰς πολιτισμένους τόπους, θὰ εἶχαμε ἄμεσα ἀποτελέσματα ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, μετὰ μικροτέρας δαπάνας τῶν ἀπαι-τούμενων διὰ τὴν διατήρησιν μονίμων κατωτέρων γεωργικο-οἰκοκυρικῶν σχολείων.

Ἡ διοίκησις τῶν σχολείων αὐτῶν μπορεῖ νὰ γίνῃ μετὰ ἀποκεντρωτικὸν σύστημα ὡς ἐξῆς. Εἰς κάθε με-γάλην περιφέρειαν π.χ. Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν, Ἡπειρον, Πελοπόννησον, Στερεὰν Ἑλλάδα νὰ ἰδρυ-θοῦν τοπικὰ συμβούλια γεωργικῆς μορφώσεως ποῦ ν' ἀναλάβουν καὶ τὸν κλάδον αὐτόν. Κάθε Συμβού-λιον ν' ἀποτελεῖται 1) ἀπὸ ὄργανα τῆς τοπικῆς διοι-κῆσεως, 2) Κρατικοὺς Ὑπαλλήλους, διοικητικοὺς ἐκπαιδευτικοὺς καὶ γεωπόνους, 3) ἀπὸ ὄργανα τῆς συνεταιρικῆς κινήσεως ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν, 4) ἀπὸ εἰδικὰ ἐθελοντικὰ πρόσωπα καὶ 5) ἀπὸ ἀντιπροσώ-πους γυναικείων ὀργανώσεων. Τὰ περιφερειακὰ αὐτὰ Συμβούλια θὰ συντάσσουν τὸ πρόγραμμα τῶν διδα-κτικῶν μαθημάτων σύμφωνα μετὰ τὰς εἰδικὰς τοπικὰς ἀνάγκας ἀφίροντα τὴν λεπτομερειακὴν του κατάρτι-σιν εἰς τὰ μικρότερα συμβούλια τοῦ αὐτοῦ τύπου, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ συσταθοῦν κατὰ νομοῦς. Διὰ δὲ τὸν συντονισμὸν τῶν ἐνεργειῶν τῶν συμβουλίων αὐτῶν νὰ ἰδρυθῇ γενικὸν συμβούλιον παρὰ τῷ Ὑ-πουργείῳ μετὰ τὴν αὐτὴν περίπου σύνθεσιν.

Ἡ ὀργάνωσις τῶν σχολείων αὐτῶν μπορεῖ νὰ γίνῃ σήμερον ὡς ἐξῆς ὥστε νὰ μὴν ἐπιβαρυνθῇ ὁ προϋπολογισμὸς μετὰ ἔξοδα δυσβάστακτα καὶ συνεπῶς μείνῃ ἀνεκτέλεστον δι' ἔλλειψιν πόρων, ἕνα θεωρητι-κῶς ἐντελῶς ἄρτιον πρόγραμμα γεωργικο-οἰκοκυρικῆς μορφώσεως.

Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν κατωτέρων σχο-λείων μπορεῖ νὰ καταρτισθῇ συμφῶνως μετὰ τὸν τρό-πον ποῦ προβλέπεται ἀπὸ τὸ Ν. Δ. περὶ κατωτέρων γεωργικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὁ ὁποῖος θὰ ἦτο ἀποτελε-σματικώτερος ἂν ἠϋξάνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μετεκπαι-δευομένων καὶ ὁ χρόνος τῆς μετεκπαιδεύσεως καὶ ἂν

(Συνέχεια σὴν 6η σελίδα)

(Συνέχεια ἐκ τῆς 4ης σελίδος)

προσετίθεντο καὶ γνώσεις ὑγιεινῆς καὶ παιδοκομίας εἰς τὸ πρόγραμμα.

Αἱ δαπάναι διὰ τὰ σχολεῖα αὐτὰ πρέπει νὰ βαρύνουν :

α) Τὰς Κοινότητας αἱ ὁποῖαι νὰ μποροῦν νὰ ἐπιβίλουν μικρὰ δίδακτρα εἰς τὰς μαθητρίδας, ἐφ' ὅσον ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν χωρικῶν τὸ ἐπιτρέπει, ἢ μικρὸν τι τέλος. Αἱ Κοινότητες εἰδικῶς θ' ἀναλαμβάνουν προσθέτως τὴν εὔρεσιν οἰκήματος φωτισμένου διὰ τὴν στέγασιν τοῦ προσωρινοῦ σχολείου καὶ τὴν χορήγησιν τῶν ὑλικῶν (ἐξ εἰσφορῶν ἴσως τῶν κατοικῶν διὰ τὴν πρακτικὴν διδασκαλίαν, τὰ ὑλικά δὲ αὐτὰ θὰ ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς κατόχους ὑπὸ μορφὴν παρασκευασμένων προϊόντων, τυροῦ, συσκευασμένων ὀπωρῶν κλπ) καὶ ἀκόμη αἱ Κοινότητες θ' ἀναλαμβάνουν τὴν μεταφορὰν τῶν ἀναγκαίων ἐξαρτημάτων τοῦ σχολείου.

β) Νὰ γίνῃ προπαγάνδα ὅπως δημιουργηθοῦν ἰδιωτικαὶ ὀργανώσεις αἱ ὁποῖαι θὰ δύνανται ν' ἀναλάβουν μέρος τῶν δαπανῶν. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία καὶ ἰδιαιτέρως ἡ γυναικεία, πολλὰ κατώρθωσεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, εἰς πλείστα Κράτη καὶ εἰδικῶς εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ ἄλλου, ὅπου οἱ γυναικεῖοι Σύλλογοι ἀναλαμβάνουν ὅλα τὰ ἐξοδα τῆς ἀγορᾶς τῶν ἀπαραιτήτων σκευῶν μὲ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ εἶναι ἐφωδιασμένον κάθε σχολεῖον. **Ὁ Σύνδεσμός μας θὰ ἠδύνατο ν' ἀναλάβῃ τὴν ἰδρυσιν τοιούτων γυναικειῶν Συλλόγων εἰς τὰ μεγάλα ἐπαρχιακὰ Κέντρα μὲ διακλαδώσεις εἰς τὰ μικρότερα.**

γ) Τὸ Κράτος θ' ἀνελάμβανε τὴν μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ καὶ τὰ ὀδοπορικά του ἐξοδα. Καὶ ἡ δαπάνη ὅμως αὕτη θὰ ἠδύνατο ν' ἀντισηκωθῇ ἐν μέρει α) δι' ἀναγκαστικῆς εἰσφορᾶς, ἀπ' εὐθεΐας ἢ δι' ἐφαρμογῆς τέλους τινὸς παρὰ τῶν γεωργικῶν ἐπιμελητηρίων ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν, τῶν εἰδικῶν ταμείων παραγωγῆς, τῶν συνεταιρισμῶν εἰς τὰ μέλη των. β) Δι' εἰδικῆς ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν γεωργικῶν φόρων.

Ὡς πρὸς τὴν λειτουργίαν τῶν σχολείων αὐτῶν θὰ εἴχωμεν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν Σας ἐπὶ τῶν ἐξῆς σημείων: 1) Ὅτι ἡ διάρκεια αὐτῶν πρέπει νὰ εἶναι τοῦλάχιστον 4 - 6 μηνῶν διότι ἐδῶ ἡ στάθμη τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι κατωτέρα παρὰ εἰς τὰ μεγάλα Εὐρωπαϊκὰ κράτη. 2) τὸ κύριον προσωπικὸν τῶν σχολείων θὰ εἶναι μόνον **μία δασκάλισσα** ἢ ὁποῖα ὅμως νὰ βοηθῆται ἀπὸ τὴν γεωπονικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου διὰ τὰς καθαρῶς γεωπονικὰς γνώσεις. Δηλαδὴ κατὰ τὸν χρόνον τῆς λειτουργίας τοῦ σχολείου νὰ ἐπωφεληθῇ καὶ ἡ ὑπηρεσία αὕτη διὰ τὴν δώση ὁδηγίας πρακτικὰς εἰς συγκεντρωμένας χωρικὰς κλπ. 3) Νὰ ὑπάρχῃ ἀπαραιτήτως συνεργασία μὲ τοὺς διδασκάλους τῆς γενικῆς μορφώσεως, διότι ὑπάρχει φόβος ν' ἀναπτυχθῇ ἀντιπάθεια καὶ ἀνταγωνισμὸς, ὅπως σὲ πολλὰ σημεία ἤδη συγκρούονται αἱ ἐνέργειαι τῶν διαφόρων Ὑπουργείων καὶ τῶν ὀργάνων των.

Ὁ Σύνδεσμός μας κ. Ὑπουργεῖο νομίζει ὅτι τὰ

σχολεῖα αὐτὰ θὰ συντελέσουν ἀμέσως εἰς τὸν ἐκπολιτισμὸν τῶν χωρικῶν γυναικῶν, θὰ καταβάλῃ δὲ κάθε προσπάθειαν διὰ τὴν ἀναγκαίαν διαφώτισιν ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τῶν σχολείων αὐτῶν, τὴν διεύρεσιν τοῦ γυναικεῖου ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέροντος καὶ τοῦ προσηλυτισμοῦ τῶν μαθητριῶν.

Ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θὰ θελήσετε ν' ἀγνοήσετε τὴν μεγίστην ἀνάγκην τῆς μορφώσεως τῶν χωρικῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν δικαιώματα εἰς τὴν στοργὴν τοῦ Κράτους περισσότερον ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας γυναίκας, διότι καὶ εἰσφέρουν εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ διότι ὡς τώρα παρημελήθησαν ἐντελῶς ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ εἰδικὰ γεωργικὰ σχολεῖα, αὐτὰ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι κοινὰ διὰ τὰ δύο φύλα. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν μετ' οἰκοτροφείων σχολῶν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἰδρυθοῦν παραλλήλως εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν καὶ οἰκοτροφεῖα θηλέων, ὥστε νὰ γίνεταί κοινὴ διδασκαλία μὲ προσθήκην μόνον μερικῶν μαθημάτων διὰ τὰ κορίτσια.

Τέλος, ὅσον ἀφορᾷ τὰ γεωργικὰ Γυμνάσια θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι μικτά, διαφοροποιουμένου τοῦ προγράμματος τῆς ὕλης εἰς μερικὰ θεωρητικὰ καὶ πρακτικὰ μαθήματα (ἀτομικὴ ὑγιεινὴ, πρακτικαὶ γεωργικαὶ ἀσκήσεις, χειροτεχνία), τὰ ὁποῖα θὰ ἦτο δυνατόν νὰ διδαχθοῦν εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ καθ' ἑμάδας ἀπὸ ἀγόρια ἢ κορίτσια.

Ἐπίσης ἐὰν νομίζετε ὅτι ὀπωσδήποτε θὰ Σας ἦτο χρήσιμος ἡ συνεργασία εἰδικῶν μελῶν τοῦ Συνδέσμου μας, πτυχιούχων ἀνωτάτων ξένων οἰκοκυρικῶν σχολῶν, ἢ παιδαγωγῶν, ὁ Σύνδεσμος προθύμως θὰ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του διὰ τὴν λεπτομερειακὴν μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς ὀργανώσεως, τοῦ κατάρτισμοῦ τῶν προγραμμάτων καὶ τῆς λειτουργίας τῶν σχολῶν αὐτῶν.

Μετὰ πλείστης τιμῆς

Ἡ Πρόεδρος Ἡ Γεν. Γραμματεὺς
ΑΥΡΑ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΟΥ ΜΑΡΙΑ ΣΒΩΛΟΥ